

(/)

🏠 (/)

> USA - Nord- og Sydamerika (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika>)

> Bøger (<http://www.historie-online.dk/boger>)

> Anmeldelser (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>) > Rejsen mod syd

← [Forrige artikel \(http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-til-amerika\)](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-til-amerika)

Rejsen mod syd

Kategori: *Anmeldelser*

Visninger: 2063

Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd)) **t**

(<https://twitter.com/home?status=>, Aktiviteten kan ses på [http://www.historie-](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd)) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd&title=)

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd&title=](http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-mod-syd&title=))

Søren Flott

Rejsen mod Syd. Historien om de danske udvandrere til Argentina

Lindhardt og Ringhof, 2020, 352 sider, 299,95 kr.

Slanger på dynen og bæltedyr med løg, salt og peber til frokost i Det andet Amerika

Af Bjarne S. Bendtsen

Det skal straks indrømmes, at jeg ikke vidste meget om Argentina – bortset fra noget om fodbold, Guds hånd og tango – og endnu mindre om de ganske mange danske udvandrere, der bosatte sig i landet, før jeg læste Søren Flotts nye bog 'Rejsen mod Syd. Historien om de danske udvandrere til Argentina'. Dermed kunne jeg kun blive klogere, og dét er jeg bestemt blevet. Det er en yderst velskrevet og velkomponeret bog, der på medrivende vis tager læseren med på rejsen over Atlanten sydpå til det kæmpestore land i Sydamerika. Historien om de langt flere danske udvandrere i Nordamerika er omvendt velkendt og velbeskrevet i talrige bøger, eksempelvis Ole Sønnichsens glimrende tobindsværk 'Rejsen til Amerika' (2013 og 2015), der for kort tid siden udkom i en kortere, sammenskrevet etbindsudgave, som man kunne læse om i Ulla Weishaupts anmeldelse her på sitet.

For en velfærdsdansker anno 2020 kan det være svært at begribe den desperation og det mod – hvad der nu kom først – som fik folk til at sætte alt på ét bræt og drage ud i det ukendte; forlade de vante rammer, familie og venner for at tage på en bekostelig, farefuld og anstrengende rejse mod drømmen om en bedre tilværelse i det fremmede. Hvis man et øjeblik lader den undren brede sig til nutidens udvandrere, så kan man måske få et lidt andet syn på dem, der forsøger at komme ind i Europa og USA på farefulde og tilsyneladende desperate rejser – selv om migrationsforskerne naturligvis vil påpege, at der er store forskelle mellem dengang og nu, særligt da nutidens migranter er decideret uønskede i de lande, de søger til.

I Søren Flotts bog er der flere eksempler på, at udvandrerne hellere ville gå til bunds i det fremmede end vende slukørede hjem, som det tydelige bevis for at deres drøm blot var en drøm. Det var – og er – selvsagt heller ikke nemt bare lige at vende hjem, hvis man var havnet på bunden, gået fallit og ingen penge havde til billetten. Og der var naturligvis ingen hjælp at hente fra Udenrigsministeriet dengang, som til danskere strandet rundt omkring i verden lige nu.

Bogens fire dele lægger alle ud med et kort afsnit fra nutiden, dvs. oktober-november 2019, hvor forfatteren rejste rundt i Argentina og besøgte en række efterkommere af danske udvandrere. Samme karakter har bogens epilog, der dog er lidt længere end de andre glimt fra 2019, da Flott her også kort samler op på den danske indvandring til landet i lidt større perspektiv. Flertallet af de ca. 15.000 danske indvandrere i Argentina søgte mod pampassen syd for Buenos Aires, nærmere bestemt mod den såkaldte danskertrekant i området mellem Tandil, Necochea og Tres Arroyos. Men Flott sporer danskerne til stort set hele Argentina; fra den tropiske regnskov i lommen mellem Paraguay og Brasilien i området med det sigende optimistiske navn Eldorado, hvor danskerne dyrkede yerba til den sydamerikanske nationaldrik maté, via det vestlige Argentina i vinområdet Mendoza til den sydlige del af landet ved bjerget Fitz Roy i Patagonien på grænsen til Chile. Der er over 50.000 efterkommere af danske indvandrere i nutidens Argentina, hvoraf mange – op mod 5.000 – stadig taler dansk, hvilket Flott giver eksempler på i samtaler med de omtalte dansk-argentinere, han besøgte i 2019.

I bogens første kapitel slås der hårdt og dramatisk an med historien om en af de mest markante danskere i Argentina: Hans Fugl, som desuden var en af de første danske indvandrere i landet. "Jeg slår dig ihjel – det sværger jeg!", lader Flott en rasende gaucho true Fugl som indledning på dette kapitel og gør drevent historien levende på denne vis – et greb, han flere gange gør brug af i bogen. Genren og metoden kalder han i et kort slutafsnit om, hvordan bogen blev til, for "fortællende journalistik", hvor han "har lånt værktøjer fra fiktionens verden – for eksempel dialog, tanker og sceniske beskrivelser". Men, understreger han, "alle detaljer [er] enten blevet mig fortalt eller er fundet i breve, avisartikler, rapporter og forhør fra dengang, så når personerne taler eller handler, er det ikke noget, jeg har fundet på for at dramatisere historien." (s. 330)

Og den drabelige gaucho slog naturligvis ikke Juan Fugl, som hans spanske navn blev, ihjel; Fugl vandt derimod gauchoens respekt ved ikke at frygte ham. Hans Fugl var en fattig husmandssøn fra Lolland, der uddannede sig til lærer, men ikke kunne finde en ordentlig plads eller finde sig tilrette i det skarpt klasseopdelte samfund, som datidens Danmark var. Derfor søgte han nye muligheder i det fremmede, da han sejlede sydpå til Argentina i 1844. Han skulle blive grunden til, at flertallet af danske migranter i den første fase af udvandringen hertil kom fra Lolland og Møn. Og han skulle blive en af de ledende skikkelser i området, ikke kun blandt danskerne. Han bragte eksempelvis hvededyrkning til pampassen ved Tandil og opførte siden sin egen vandmølle og meget mere. Han var med i byrådet i Tandil og dette, skriver Flott, var en drøm, der gik i opfyldelse for ham, da hans fattige opvækst her ikke betød noget, hvorimod hans naboer lagde vægt på hans personlige evner.

Det var dog ikke alle danskere, der klarede sig godt i Argentina, som det heller ikke var tilfældet i USA, Canada eller andre steder, danskerne udvandrede til. Det var en hård kamp for tilværelsen, hvor mange hutlede sig igennem uden mulighed for at vende tilbage til hjemlandet, hvis de havde villet det. På pampassen startede indvandrerer typisk som løsansat landarbejder – peon – og ofte hos andre danskere. Hvis han arbejdede hårdt og var til at stole på, så blev han måske tilbudt "at så på halvt", dvs. at lægge arbejdskraft til, hvor ejeren eller forpagteren af jorden leverede såsæd og maskiner. Hvis høsten gik godt, så kunne han måske begynde som chacarero: forpagter af noget af de store jordbesidderes jord. Og gik det endnu bedre, så kunne han selv med tiden blive jordejer eller estanciero, som er den spanske betegnelse. For nogle gik det så godt, at deres estanciero ligefrem var større end den, greven på Knuthenborg ejede, som bogens femte kapitel fortæller. Men andre gik det altså knap så godt – og det kunne skyldes uheldige naturfænomener som hagl, nattefrost eller tørke. Mange så endvidere udvandringen som midlertidig og regnede med at vende tilbage til Danmark, når de havde tjent penge nok til en bedre tilværelse derhjemme. Sådan gik det dog langt fra altid. Disse yderst forskellige skæbner kan man selv læse mere om i Søren Flotts spændende bog – den kan varmt anbefales!

[Historie-online.dk, den 29. april 2020]

← **Forrige artikel** (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/rejsen-til-amerika>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

(<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/fdr-franklin-d-roosevelt-2481>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/mod-alle-fjender>) (<http://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/usa-nord-og-sydamerika/che-guevara>)